

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder
Van : het college
Datum : 6 mei 2025
Onderwerp : **Toelichting op keuzenota Beleidsplan Openbare Ruimte**

Beleidsreferentie

⇒ [Keuzenota Beleidsplan Openbare Ruimte](#)

Inleiding

Op de raadsvergadering van 12 mei staat de keuzenota voor het nieuwe Beleidsplan Openbare Ruimte. Tijdens de commissievergadering WO van 14 april bleek dat er behoefte is aan meer duidelijkheid over de keuzes. Daarom ontvangt u deze memo.

Bedoeling van deze keuzes

*Het gaat om **richtinggevende standpunten**. Het zijn principiële keuzes die niet zwart-wit in het beleidsplan terug zullen komen, maar die wel het karakter van het plan aangeven.*

Meer netheid in het centrum, ten opzichte van wat? (bij keuze 1)

*Het over het onderscheid **ten opzichte van andere gebieden**. Bij keuze 1 maakt u een principieel besluit over wel/geen verschil blijven maken tussen de inspanningen, regels, onderhoudsniveau etc voor de centrumgebieden enerzijds en voor de ander soort gebieden (woonwijken, bedrijventerreinen etc) anderzijds. In het huidige beleidsplan staat dat wij voor het centrum een hoger onderhoudsniveau hanteren dan in de andere gebieden. De vraag is of u dat verschil wilt houden (optie A) of dat u het onderhoudsniveau van de verschillende gebieden gelijk wilt trekken (optie B).*

Meer groen in de woonwijken, ten opzichte van wat? (bij keuze 3)

*Het gaat over wel/geen hogere norm kiezen **dan in het huidige beleid (uit 2014)**. Ook bij keuze 3 gaat het om de vraag of u het bestaande beleid wilt voortzetten (optie A) of dat u een hogere ambitie wilt kiezen (optie B). De norm in het huidige beleidsplan (uit 2024) is > 75 m² groen/woning (optie A). In de praktijk halen we die norm nu ruim. Dat blijkt uit de getallen van het werkelijke aantal m² per dorp (zie grafiek op pag. 10 van de keuzenota). Er is dus voldoende ruimte om een hogere norm te kiezen, bijvoorbeeld > 100 m² groen/woning (optie B).*

De norm stelt een **minimum**. Hoger mag en kan dus altijd, als daar in die situatie ruimte voor is, zoals bijvoorbeeld bij Emmelhage fase 3. Andersom vormt de norm wel een bodem waar je niet ónder wilt zakken. Dat kan bijvoorbeeld relevant zijn bij inbreidingen, want bij inbreidingen gaat het aantal m² groen in de woonkern omlaag en het aantal woningen omhoog.

Over welk groen in de woonwijken gaat deze norm? (bij keuze 3)

Het gaat over het totaal aan **openbaar groen**, dus het groen dat de gemeente onderhoudt (en niet het particuliere groen van de eigen tuinen van bewoners). Bossen en parken zitten hier wel bij in, want dat is ook openbaar groen.

Het gaat over een norm voor de **hele woonkern** (dus bestaande én nieuwe wijken samen). Daarmee is het een norm die toegepast wordt bij het ontwerpen van een nieuwe wijk buiten het dorp (uitbreiding), maar ook voor het toetsen van inbreidingsplannen, waarbij bestaand groen verdwijnt.

Wat is het effect van een hogere norm op de grondexploitatie? (bij keuze 3 en 5)

Meer openbare ruimte (in verhouding tot het aantal woningen) betekent meer kosten en minder inkomsten. Want de aanleg van het extra groen betekent **extra ontwikkelkosten**. En er kan **minder grond in die wijk verkocht** worden (dus het levert minder inkomsten op). De grondprijzen worden bepaald door de marktwaarde. Deze factoren (ontwikkelkosten, uitgeefbare grond en marktwaarde) bepalen samen de (financiële) ruimte voor de inrichting van de openbare ruimte in de wijk.

Dit verschilt per locatie/project, want het hangt af van verschillende factoren, zoals het soort woningen en de grootte van de kavels. Maar ook van de prijs waartegen de grond is aangekocht (door de gemeente) en de verhouding met de grondprijzen van vergelijkbare projecten (bijv. een vergelijkbare nieuwbouwwijk in een ander dorp). Daarnaast zijn de kosten en mogelijkheden voor de aanleg van groen nog afhankelijk van de gewenste kwaliteit en soort groen (bijv. park of gazon) en van de inrichting van de rest van de openbare ruimte (bijv. verkeersontsluitingen). De grondprijs voor woningbouw ligt nu tussen de € 125 en € 315 / m² ([Nota Grondprijzen 2025](#)). En voor de aanleg van het openbaar groen wordt uitgegaan van € 10 tot € 20 / m². De extra kosten voor aanleg van meer groen zullen dus ca € 135 tot € 335 / m² zijn.

Zie [Nota grondbeleid 2023-2026](#) voor de beleidskeuzes hierachter.

Wat betekent de keuze over bewonersparticipatie? (bij keuze 4)

Met deze keuze kiest u op welk van beide aspecten u het **accent legt: bij 'ruimte voor inbreng van bewoners' of bij 'grip door de gemeente'**. Tussen beide zit een soort bandbreedte. Want:

- De **gemeente is altijd verantwoordelijk om te borgen dat de openbare ruimte veilig** gebruikt kan worden. Dit is dus de minimaal vereiste invloed van de gemeente, de ondergrens van de invloed en inspanning. Maar méér invloed of grip houden kan natuurlijk ook, dat is een keuze. Meer invloed zou bijvoorbeeld wenselijk kunnen zijn als u sterk wilt sturen op het uiterlijk en de functionaliteit van de openbare ruimte. Bijvoorbeeld als u behoud van oorspronkelijke kenmerken zo belangrijk vindt dat u dit boven de wensen van de bewoners wilt laten gaan.
- De **bewoners krijgen vrijwel altijd ruimte om mee te doen** bij inrichting, verandering en beheer van de openbare ruimte. Bijvoorbeeld voor inspraak op een ontwerp of om zelf (delen van) het beheer te doen. Denk aan groenonderhoud door groengroepen of het verwijderen van zwerfafval door vrijwilligers. Dit gebeurt vaak met ondersteuning van de gemeente (bijv. gereedschap

beschikbaar stellen, afval afvoeren). U kunt ervoor kiezen om bewoners nog méér ruimte te geven voor inspraak over de inrichting en/of méér ondersteuning bij beheeractiviteiten.

Wat zijn de ervaringen met Right to Challenge? (bij keuze 4)

De ervaringen met de bewonersinitiatieven (voor beheer openbare ruimte) zijn **positief, maar er zijn ook aandachtspunten**. Er zijn al vele jaren bewoners actief in het beheer van de openbare ruimte. Soms als groengroep, soms als straat of school en soms individueel. Het gaat om beheertaken zoals onkruid verwijderen, bermen maaien en zwerfafval opruimen. Daarnaast leggen bewoners(groepen) soms voorzieningen aan en nemen die daarna in onderhoud. Bijvoorbeeld een vlindertuin, speelplaats, afvalbak, urnenmuur of kabouterpad.

Op dit moment zijn er ruim 300 bewonersinitiatieven die bekend zijn bij de gemeente. Daarnaast zijn er bewoners die beheertaken uitvoeren zonder contact met de gemeente. Daar is uiteraard ook ruimte voor, maar daarvan hebben we geen aantallen.

Het begeleiden van de (bekende) initiatieven kost de gemeente inzet. Denk aan: beschikbaar stellen van gereedschappen, afvoeren van afval, bijhouden van afspraken en contact houden met de bewoners. Andersom vinden sommige bewoners(groepen) dat er veel van vrijwilligers wordt verwacht.

Wat betekenen de normen voor groen op bedrijventerreinen? (bij keuze 5)

In het huidige beleidsplan hebben we geen norm voor de hoeveelheid groen op bedrijventerreinen. In de praktijk wordt nu per situatie gekeken wat er mogelijk is. Op recent aangelegde bedrijventerreinen is dat 13% en 22% geworden (dit zijn de voorbeelden die in de keuzenota genoemd zijn). Daaruit blijkt dat 15% in de meeste gevallen haalbaar zal zijn. Ook hier geldt dat de norm een **minimum** is. Hoger mag en kan dus altijd, als daar in die situatie ruimte voor is. Andersom vormt de norm wel een bodem waar je niet ónder wilt zakken.

Wie praat met wie bij veranderingen aan de buitenwegen? (bij keuze 8)

Het gaat niet om een letterlijk gesprek, maar om de vraag waar de **lead ligt bij de belangenafweging** en dan niet in proces maar in de inhoudelijke beslissing: Bij de bewoners vanuit hun individuele belang, of bij de gemeente vanuit het algemene belang. Daarmee vormt deze keuze een invulling van het participatiebeleid: bewoners práten mee of beslísse mee.

----- EINDE -----